

English text follows....

ΜΗ ΜΟΥ ΑΠΤΟΥ

Βυζαντινές αναλογίες στη σύγχρονη κυπριακή τέχνη

Έκθεση με έργα σύγχρονων Κυπρίων εικαστικών, διεθνούς εμβέλειας, που φέρουν προσλήψεις από τη Βυζαντινή τέχνη, στις δύο μεσαιωνικές εκκλησίες της Παναγίας Καθολικής και του Τιμίου Σταυρού (μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς) στο Πελένδρι.

Εγκαίνια: Σάββατο 24 Μαΐου 2014 στις 5.00 μ.μ.

Διάρκεια έκθεσης: 24 Μαΐου έως τις 8 Ιουνίου 2014, 10.00 π.μ. – 6.00 μ.μ.

Διοργάνωση: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Ιερά Μητρόπολις Λεμεσού και Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου. Το εγχείρημα εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για αποκέντρωση και ανάπτυξη της πολιτιστικής καινοτομίας στην περιφερειακή τοπική αυτοδιοίκηση και στοχεύει να προσφέρει, τόσο στους Κύπριους όσο και τους ξένους επισκέπτες, τη δυνατότητα γνωριμίας με τη μεσαιωνική-βυζαντινή παρακαταθήκη και τις σηματοδοτήσεις της στην τρέχουσα καλλιτεχνική δημιουργία του τόπου.

ΜΗ ΜΟΥ ΑΠΤΟΥ

Βυζαντινές αναλογίες στη σύγχρονη κυπριακή τέχνη

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πραγματοποιεί μια εντελώς διαφορετική εικαστική δράση, από τις 24 Μαΐου έως τις 8 Ιουνίου 2014, σε δύο μεσαιωνικές εκκλησίες, στο Πελένδρι, σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού και το Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου. Το εγχείρημα εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για αποκέντρωση και ανάπτυξη της πολιτιστικής καινοτομίας στην περιφερειακή τοπική αυτοδιοίκηση.

Η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, μνημείο διεθνούς πολιτιστικής κληρονομιάς, που διασώζει μια ευρεία γκάμα τοιχογραφιών από τον 12^ο μέχρι τον 14^ο και τον 15^ο αιώνα και η παρακείμενη εκκλησία της Παναγίας Καθολικής, με σημαντικές εικόνες από τον 12^ο μέχρι τον 17^ο αιώνα, καθώς και ένα εξαιρετο αναγεννησιακό φρέσκο, θα φιλοξενήσουν σύγχρονες εικαστικές δημιουργίες, που φέρουν προσλήψεις από την κυπριακή τέχνη της περιόδου της φραγκοκρατίας.

Οι αναλογίες της ιστορίας στο παρόν επανερμηνεύονται και επεκτείνονται, συχνά αναπαρίστανται ελλειπτικά ή και αποβάλλονται, όπως π.χ. στις «Χρυσές Μονοχρωμίες» του Χριστόδουλου Παναγιώτου. Στους πίνακές του, που τοποθετούνται σε δύο κενές εισδοχές, στο πάνω μέρος του εικονοστασίου στην Παναγία Καθολική, το θείο φως καλύπτει απ' άκρη σ' άκρη τη ζωγραφική επιφάνεια και απολήγει η κατεξοχήν θεματική, δεδομένου ότι οι φιγούρες αγίων παραλείπονται, σε μια διαδικασία που επικεντρώνεται στην «απρόσωπη αίγλη» των πρώτων χριστιανικών χρόνων.

Εφόσον η γενικότερη πραγμάτευση δεν άπτεται συγκεκριμένων μορφών και νοημάτων, ο τίτλος «Μη μου άπτου», που αναφέρεται στη σκηνή κατά την οποία ο Χριστός αποτρέπει τη Μαρία Μαγδαληνή να τον αγγίξει, καθώς αυτή αναπαρίσταται αφ' ενός σε τοιχογραφία και αφ' ετέρου σε εικόνα, στον Τίμιο Σταυρό και την Παναγία Καθολική αντιστοίχως, είναι εννοιολογικά αρμόζων για ν' αποδώσει την προσέγγιση αυτή αποφόρτισης του παρελθόντος από περιττά βάρη, επιτρέποντας στον θεατή να μυθοποιήσει την όποια απουσία, υπερβαίνοντας το απτό και το ορατό.

Το διάφανο και διάτρητο μοτίβο με τα «Χερουβείμ» του Λευτέρη Τάπα, καθώς επικρέμαται ψηλά στο ταβάνι, λειτουργεί ως αναθηματικό φυλακτό για το «Μη μου άπτου» ενώ το «Είλητάριο» της Τατιάνας Φεραχιάν, τοποθετημένο σε ασίδα του Τιμίου Σταυρού, αποβαίνει ένας σύγχρονος κώδικας με μηνύματα παρμένα από τις ενεπίγραφες περγαμηνές, που κρατούν οι εικονογραφημένοι, στους τοίχους της ομώνυμης εκκλησίας, Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης.

Ο Λευτέρης Ολύμπιος καταθέτει ένα ζωγραφικό αφιέρωμα στη συναρπαστική σειρά από δωρητές και αφιερωτές, που αναδιπλώνονται μέσα από τις τοιχογραφίες του Τιμίου Σταυρού, αποδίδοντας τα πορτραίτα τους μέσα από το ιδιοσυγκρασιακό, εξπρεσιονιστικό του ύφος, που συγχρωτίζεται με τον αφαιρετικό, αγιογραφικό ρεαλισμό του Βυζαντίου.

Οι πιο πρόσφατες δημιουργίες του Άγγελου Μακρίδη, που ολοκληρώθηκαν μόλις τον Φεβρουάριο του 2014, προκύπτουν μέσα από την προσφιλή του πρακτική της επανεφεύρεσης λειτουργικών αντικειμένων. Φτυάρια που μετασχηματίζονται σε

χωρικούς προσκυνητές και πιστούς, θα παρουσιαστούν, για πρώτη φορά, εντός των εκκλησιών της Παναγίας Καθολικής και του Τιμίου Σταυρού.

Ο Γλαύκος Κουμίδης μετουσιώνει τον σκάμνο σε μια σχηματοποιημένη αρχιτεκτονική συμπύκνωση, ανακαλύπτοντας και αποκαλύπτοντας εκ νέου την εκκλησιαστική αυτή επίπλωση μέσα από μια προοπτική, που την απεκδύει από τη χρηστική της κοινοτυπία, προσδίδοντάς της υπόσταση ιερατική και τελετουργική.

Δημιουργίες άλλων Κυπρίων εικαστικών καθώς επίσης και έργα των ζωγράφων Στέλιου Βότση, Γεώργιου Πολ. Γεωργίου, Στας Παράσκου, που δεν βρίσκονται εν ζωή, θα συμπεριληφθούν στο εικαστικό προσκύνημα «Μη μου άπτου», που στοχεύει να προσφέρει, τόσο στους Κύπριους όσο και τους ξένους επισκέπτες, τη δυνατότητα γνωριμίας με τη μεσαιωνική-βυζαντινή παρακαταθήκη και τις σηματοδοτήσεις της στην τρέχουσα καλλιτεχνική παραγωγή του τόπου.

Για πληροφορίες σχετικά με ειδικές ξεναγήσεις στο Πελένδρι, παρακαλώ επικοινωνήστε με το τηλέφωνο 97778799.

TOUCH ME NOT

Byzantine Analogies in Contemporary Cypriot Art

An altogether different visual arts show will take place in two medieval churches at Pelendri, from May 24 to June 8, 2014, organised by the Ministry of Education and Culture in collaboration with the Holy Bishopric of Lemesos and the Pelendri Community Council. The project “Touch Me Not”, takes place in the framework of the Ministry of Education and Culture’s decentralization policy, aiming at the advancement of cultural innovation in the regional local self-government.

The church of the Holy Cross, a world heritage site, preserving a vast range of wall-paintings from the 12th to the 14th and 15th centuries, and the nearby church of Panagia Katholiki, with magnificent 12th to 17th century icons and an exquisite renaissance fresco, will host contemporary art creations that bear perceptions from the Cypriot art during Frankish rule.

The analogies of history to the present are reinterpreted and taken further, at times they are afforded an elliptical representation or they are dropped altogether, as in the case of the “Golden Monochromes” by Christodoulos Panayiotou. In his panels, placed to fill two empty slots at the upper iconostasis of Panagia Katholiki, the divine light covers the entire painterly surface and becomes the subject-matter itself, as the holy images are omitted, in a process of reproducing a “faceless glory”.

Since certain forms and notions are not touched at all, the title “Touch Me Not” which refers to the scene when Christ asks Mary Magdalene not to hold on him, “Μη μου άπτου”, as represented in a fresco in the church of the Holy Cross and an icon in the church of Panagia Katholiki, is thus conceptually appropriate to account for an approach of relieving the past of redundant loads, thus allowing the viewer to mystify an absence and go beyond the visible and the palpable.

Hanging on a beam and floating high on the ceiling, the transparent and perforated “Cherubim” (Χερουβείμ) pattern, by Lefteris Tapas, functions as a votive amulet for “Touch Me Not”.

Tatiana Ferahian’s “Eilitarion”, getting its name from the Greek word ειλητάριον which means script written on parchment, hanging from an arch in the church of the Holy Cross, becomes a contemporary codex with quotations from the inscribed messages, held by prophets of the Old Testament, as depicted on the walls of this church.

Lefteris Olympios has created a painterly tribute to the fascinating series of donors and dedicators delineated in the frescoes of the church of the Holy Cross, rendering their portraits in his own idiosyncratic style, an expressionism that consorts with the abstract hagiographic realism of Byzantium.

Angelos Makrides’ latest work, completed in February 2014, follows one of his intimate practices of discovering functional objects anew. His shovels converted into peasant pilgrims and believers will be shown for the first time in the churches of Panagia Katholiki and Timios Stavros.

Glavkos Koumides turns the pew into a schematic, architectural condensation, reinventing this piece of church furniture through a perspective that sets it free from its commonplace use, transforming it into a hieratic, ritualistic entity.

Works by other Cypriot visual artists and creations by the late painters Georgios Pol. Georgiou, Stass Paraskos and Stelios Votsis will also be included in the cultural project “Touch Me Not”, aspiring to offer Cypriots and tourists alike an opportunity to get

acquainted with the medieval-byzantine heritage and its significations in the current artistic production of the island.

For information on guided tours to Pelendri, please contact telephone number 97778799.